

ה'רמ"ט א"ת לראש הארץ, נאר דו דארפסט עס שארן צו זען

רבי

אור ובהירות בעבודת השם במשנת ברסלב

לסדר יצאת לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר
גיליון
מח
תשפ"ג

פרשת וישב

אור להביות הלב של איש הישראלי
בוער מאד ער לב השמים לה'
יחברד, ואין סוף ואין תכלית לתשוקתו

רבי חכמה

מושגים בחסידות

סוד הקשר בין 'פי שניים' דבכורה לבין 'פי שניים' דתפילה

סוד קבלת הכבוד פי שניים ע"פ האריז"ל / ביאור מוהרנ"ת בעומק הדברים ושייכותו לכלל ענין התפילה

כבר נתבאר שכדי לזכות לדרגת התפילה הנמשכת ממקור חיותו של משיח, צריך לזה זכויות מיוחדות, ובעיקר: מידת הקדושה. ומפני כך זכה דווקא יוסף הצדיק - שעמד בנסיגות בענין הקדושה - לקבל את הבכורה שהיא סוד התפילה, הכלולה מפי שניים; שבחו של מקום, שאילת צרכיו.

השבוע נבאר מהו הקשר והשייכות בין ה"פי שנים" של בכורה ל"פי שנים" של תפילה.

ובכן: בכתבי האריז"ל מבואר שסוד קבלת 'פי שנים' שהבכור מקבל, הוא מפני שמכוחו נמשכים כל ההולדות הבאים אחריו, וע"כ מגיע לו 'פי שנים' כי יש לו חלק כנגד כל אחד ואחד. וסוד פנימיות הדברים בעבודת ה', עבודת התפילה, הוא:

כל המשכת שפע והולדה שיש בעולם, בא בכח התפילה. ולכן כשנולד לאדם בנו בכורו, הרי נשלמת על ידי זה אמונתו בכח התפילה, שכן הוא נוכח לראות בעיניו שאכן פעל בתפילתו. וכיון שאמונתו בתפילה מתחזקת, הרי הוא מקבל בזה גופא יותר כח להמשיך ולבקש שפע מהש"ת, לבקש ולהתפלל שיזכה להוליד עוד בנים.

נמצא איפוא שמציאותו של הבכור מבטא ענין התפילה הכלול משניים - שאלת צרכיו, שע"ז נולד הבכור. ולאחר שנולד הרי הוא מביא גם לידי שבחו של מקום, כי מתחזקת האמונה בלב המתפלל להאמין בהש"ת שהוא שומע ומקבל תפילת כל פה. אשר זהו ענין 'שבחו של מקום', לשבח ולהודות לה' על חסדיו, ובכך לחזק את האמונה בכח התפילה, ולהמשיך ולשאול כל צרכיו.

ולכן נקראת התפילה 'בכורה', שכן ענין זה קיים בכל תפילה, שכשיהודי מתפלל ונושע, ומודה על כך להש"ת, ע"ז מתחזקת אצלו האמונה, ומבקש בכונה יתירה על צרכיו.

"פי התפלה הוא פי שניים. שנים שיש בהם שבחו של מקום ושאלת צרכיו, והוא בחינת 'חורב פיפיות בידים'. בחינת שתי פיות, בחינת פי שניים" (לקוטי מוהר"ן, ג).

מה עושים כשרוצים מאד להתלהב בשעת הדלקת נר חנוכה, ולא מצליחים...

המצוה מתוך תמימות. לא מצד ההרגשים שלו, אלא מצד האמת האמיתית שממשיכה להיות אמת גם אם הוא לא מרגיש כלום... וכשהוא מתחבר בלבו ופנימיותו לנקודת אמת זו, הוא לא טרוד לחשוב על עצמו האם הוא מצליח להתלהב או לא, אלא חושב על האמת האמיתית מתוך תמימות וענווה.

ודווקא אז, אזים לאט לאט להרגיש אור נפלא ומיוחד, אור האמת, אור נרות החנוכה, בבחינת "שלא אורך ואמתך".

"כי נר חנוכה הוא להדליק ולהאיר אור האמת בעולם, וכן מבואר בכוונות האריז"ל שעל ידי נר חנוכה ממשיכין הארת האמת, שזהו בחינת ח' ימי חנוכה, שהם כנגד ח' פעמים אמת שבאמת ויצ"ב" (ליקוטי הלכות, ברכת השחר, ג, טז).

ר' מנחם: אני שומע מה שאתה אומר, ואני מרגיש קצת מרחוק את מה שאתה מנסה להסביר. אבל עדיין - - -

רבי שמחה: אתה יודע מה? אתן לך דוגמא נוספת מענין כוונת התפילה, ואולי כך יתקרבו יותר הדברים אל לבך.

באחד השיחות שבספר 'חיי מוהר"ן' מדבר רבינו על ענין כוונת התפילה, ואומר כך: "כשמתייגע האדם בתפילתו ואינו יכול להתפלל, אזי מוכרח לומר הדיבורים בפשיטות גמור 'הא-ל הגדול הגיבור והנורא' בפשיטות גמור, בלי חיות והתלהבות כלל, ויאמר כך כמה תיבות ועניינים. ואם זיכה, יוכל להתעורר אחר כך להתלהבות גדול על ידי זה". ואז מוסיף מוהר"ן ומספר: "ואמר אז לפנינו אלו הדיבורים 'הא-ל הגדול הגיבור והנורא' כמו מי שמדבר בחלישות כח, בקרירות, בלי התלהבות כלל, ואף על פי כן פנימיות כוונתו קשורה בהדיבורים. ואי אפשר לצייר זאת בכתב, אך המשכיל יכול להבין עצות מזה בתפילתו כשאין יכולים להתפלל" (חיי מוהר"ן, אות תק"ח).

שמת לב מה כתוב כאן! מצד אחד הוא אמר תיבות אלו "בחלישות כח, בקרירות, בלי התלהבות כלל", ומאידך הוא לא אמר אותם מהשפה ולחוץ, אלא "פנימיות כוונתו קשורה בהדיבורים".

אנחנו מכירים על פי רוב שני סוגים של תפילה: או תפילה בכח, בחמימות, בהתלהבות. או תפילה שאומרים את הדיבורים במהירות בלי כוונה. אבל האמת שיש גם משהו באמצע: לקשר את פנימיות הכוונה אל הדיבורים, גם כשמציאים במצב של חלישות כח, וקרירות בלי שום התלהבות כלל...

תנסה ותראה עד כמה זה נפלא!

רבי שמחה: אה, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה! הנה זה בא, די לעכטיגע טעג פון חנוכה!

ר' מנחם: אכן, שמחה גדולה. אלא שמאידך, אני מרגיש גם קצת לחץ...

רבי שמחה: לחץ פמה?

ר' מנחם: קשה לי להסביר במילים, אבל הלחץ שלי נובע מכך שאני רוצה מאד להתלהב בשעת הדלקת נרות חנוכה, ולא תמיד אני מצליח.

רבי שמחה: לא הבנתי. אתה לחוץ ממה שאתה לא מתלהב?

ר' מנחם: אמרתי לך שקשה לי להסביר את זה במילים, אבל באופן כללי, אכן כן. הלחץ שלי הוא מפני שמצד אחד אני מאד רוצה להתלהב ולבעור בשעת קיום מצוה נוראה זו, ומאידך, ע"פ רוב אחרי יום יומיים של הדלקת נר חנוכה, אני לא כ"כ מצליח להתלהב.

רבי שמחה: נו, ומה אתה עושה אז?

ר' מנחם: אני מנסה להתענוע ולהתלהב, אבל לא כל כך מצליח.

רבי שמחה: ומה זה גורם לך?

ר' מנחם: להרגיש שבור.

רבי שמחה: תשמע ר' מנחם, יש לי משהו חשוב מאד להגיד לך.

ר' מנחם: נו, אדרבא, תגיד.

רבי שמחה: אבל גם אני מרגיש שקשה לי להסביר את זה במילים...

ר' מנחם: תלמד ממני; אומרים מה שאומרים גם כשקשה להסביר...

רבי שמחה: בסדר. אשתדל להגיד את זה איך שאוכל, ואני מקווה שתצליח להבין את הנקודה.

ובכן, יש משהו שהרהר יותר עמוק ואמיתי מ'התלהבות', והוא: תמימות ופשיטות!

נכון שצריך להדליק את הנרות הקדושות בהתלהבות עצומה, אבל מה שעוד יותר חשוב ואמיתי, הוא להדליק אותם מתוך תמימות ופשיטות; מתוך נקודת אמת; מתוך התחברות פשוטה אל האמת של קדושת המצוה.

וזה שייך, גם כשהלב סתום לגמרי. וכשלומים איך לעשות את זה, כבר לא משועבדים כל כך אל ה'הרגשות', לבדוק בכל פעם 'אני כן מתלהב, אני לא מתלהב'... שכן, גם אם לא מתלהבים כלל, בוערת בפנים נקודת אמת, והלב מתמלא באור נפלא של תמימות ופשיטות.

ר' מנחם: איך שייך לומר שגם אם לא מתלהבים כלל, בוערת בפנים נקודת אמת. ממה נפשך; הוא בוער או לא בוער?

רבי שמחה: כאן בדיוק מסתתרת הנקודה הפנימית והלבבית, ואנסה לבטא אותה:

גם אם האדם נמצא במצב של קרירות ועייפות, והוא לא מצליח להלהיב את עצמו, אעפ"כ הוא יכול להתחבר אל נקודת האמת של

אל מול פני המנורה

לראותם בלבד:

- א. מצוה מיוחדת יש בראיית הנרות, עד כדי כך שהדין הוא שמי שרואה נר חנוכה [ואינו מדליק בעצמו] מברך על הראייה בעצמה ברכת "שעשה ניסים", וכן אנו אומרים "הנרות הללו קודש הם ... אלא לראותם בלבד" (ליקוטי הלכות, ברכת המזון ד, ט).
- ב. וסוד הדבר, מדוע יש מצוה מיוחדת להסתכל על הנרות, מבואר בליקוטי הלכות בעומק נפלא ע"פ דברי רבינו בליקוטי מוה"ר"ן תניינא תורה מ'. לך נא ראה בדבריו הקדושים (ליקוטי הלכות, ברכת המזון ד, ט).
- ג. ואכן, מנהגם של צדיקים היה לשבת ולהסתכל על הנרות זמן רב. ואמרו שעצם ההסתכלות על הנרות הקדושות מקדשת את העיניים עד למאד, ומתקנת כל מה שפגם בראיית העין (כמובא בספיק' עבודת ישראל), ומסוגלת להשיג על ידה השגה נפלאה (כמובא בספיק' 'בת עין').
- ד. והאר"י הקדוש גילה שאור ה"נר" הוא אור גדול של שלשה יחודים קדושים, העולים בגימטריא "נר". הלא הם: יאהויה"ה יאהויהי"ם יאהדונה"י. ומהרנ"ת מגלה לנו כמה וכמה סודות נפלאים, בסוד אלו השלשה ייחודים, בדרך העבודה התמימה.
- ה. ומחמת שקצר הגיליון מלהכילם, נזכיר עכ"פ את הכוונה הפשוטה והתמימה שיש לכוון בעת ההסתכלות על הנרות, כפי שכותב מוהרנ"ת בלשונו הטובה:
"שצריכין לעמוד ולהסתכל היטב על האור הנורא הזה, ולהתבונן ולשום אל לבו כל אחד, את תוקף הנס שעשה ה' יתברך לאבותינו ולנו, כי לא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו והקדוש ברוך הוא מצילנו

עמנו ה' בימים ההם בזמן הזה, ובכל דור ודור ובכל עת ובכל שעה - לכן, אחר הדלקת הנרות יספר את סיפור הניסים שאירעו לאבותינו בימים ההם בזמן הזה.

וכח נורא וקדושה עצומה יש בסיפור מעשה זה של נס חנוכה. כי סיפור זה נחשב ל"סיפורי מעשיות משנים קדמוניות" שמסוגלים לעורר את האדם משינתו "ועל כן על ידי פרסום מעשה נס זה של חנוכה, שהוא בחינת מעשה של שנים קדמוניות, על ידי זה יכולין להתעורר מהשינה. אפילו מי שנפל מכל השבעים פנים יכולין לעורר על ידי מעשה נס זה של שמונת ימי חנוכה!" (ליקוטי הלכות, קידושין ב, ב).

וכן ימשיך ויספר את הניסים והנפלאות שעשה ה' עמו באופן פרטי, כי שלמות ההודאה של חנוכה, הוא שמודה ומהלל על הניסים שה' עשה עמו, ולא רק הניסים שעשה ה' עם כלליות עם ישראל.

"כי יש הרבה שטועים בזה שאפילו אם הוא איש כשר ומשים אל לבו להתבונן קצת בעוצם החסדים שה' יתברך עושה עמנו בכל דור שיש לנו קיום בגלות כזה מכל הצדדים, אבל אף על פי כן הוא טועה בנפשו ואינו מרגיש על עצמו בפרטיות תוקף הנס מחמת שידוע בנפשו נגעי לבבו ומכאובי נפשו העצומים ... על כן המהדרין מדקדקין ומדליקין נר חנוכה לכל אחד ואחד מבני הבית בפרטיות, כדי שישים אל ליבו כל אחד ואחד בפרטיות שגם אליו בפרטיות מגיע האור. כי באמת ה' יתברך עושה עמו בפרטיות נסים ונפלאות עצומות שזוכה גם הוא שיאיר לו אור התורה והמצוות, שהם הנקודות טובות שחוטף בכל יום, בפרט מה שזכה להתקרב לצדיקי אמת" (ליקוטי הלכות, שילוח הקן ה, ח).

מידם על ידי נפלאותיו העצומים ... שממשיך עלינו הנס והישועה ממקום רחוק מאד מאד. ועל ידי זה יש לנו קיום גם עתה בתוקף הגלות הזה, ויש לנו כח להתחזק ולעמוד על עמדנו, על ידי שאנו רואים מרוחק עוצם נפלאות האור שה' יתברך מאיר עלינו בטובו, שהוא בחינת אור נר חנוכה" (ליקוטי הלכות, שילוח הקן ה, ז).

שכן, זוהי עיקר הכוונה הפשוטה של הדלקת נר חנוכה, וההסתכלות על אור הנרות - להתבונן ולשום אל לבו גודל אהבת ה' אלינו, שעושה עמנו ניסים ונפלאות, לקרבנו אליו בכל פעם.

פרסומי ניסא:

ואכן, מאחר שעיקר מצות הדלקת נר חנוכה, הוא כדי לפרסם את הניסים והנפלאות שעשה

נהמת לב

תפילת הכנה לקדושת נרות חנוכה

וְעִזְרָנוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, שְׁנוֹפָה לְקִים מְצוֹת
הַדְּלָקַת נֵר חֲנֻכָּה בְּזִמְנֵנוּ בְּשִׁלְמוֹת פְּרָאוֹי בְּקִדְשָׁה
וּבְטַהֲרָה וּבְכִוְנָה גְדוֹלָה וְעִצְמוֹת פְּרָאוֹי. וַיַּחֲשֹׁב לְפָנֶיךָ
קִיּוֹם מְצוֹתֵנוּ כְּאֵלוֹ קִיּוֹמֵנוּהָ בְּכָל פְּרִטְיָה וְדִקְדוּקָיָה
וּבְנוֹתֵיָהּ וְתַרְוֵיָהּ גְּמֻלוֹת הַתְּלוּיִם בָּהּ. וַיֹּאֲרֵנוּ לְפָנֶיךָ אֹר
קִדְשֵׁת מְצוֹתֵנוּ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת בְּלִם. וְנִנְפָה לְתַקֵּן כָּל
הָעוֹלָמוֹת בְּלִם, עַל יְדֵי קִיּוֹם מְצוֹת זֵו.

תולדות חייו הקדושים של גאון עוזנו מוהרנ"ת ז"ע

ע"פ ספר 'כאש ובמים' באדיבות מכון 'נחלת צבי' • מעובד ע"י הר"ר דוד דגן

כ"ב העולם

ושמעו הולך בכל המדינות

בשבת פרשת מקץ-חנוכה, ל' בכסלו תקס"ו, גילה רבינו תורה על הפסוק מהפרשה "ויהי הם מריקים שיקיהם", שם מבואר כי "כשהאוויר נח וזך" אזי הדיבור הקדוש "נכתב ונחקק באוויר ונשמע למרוחק, ואזי זה הדיבור נכתב בספריהם של העכו"ם, ואזי מוצאים העכו"ם בספריהם היפך אמנותם" (ליקוטי מוה"ר, ז).

וראה זה פלא: מיד לאחר חנוכה התפרסם כי הכומר הנוצרי מהכפר הסמוך לברסלב, התגייר. הדבר עורר סערה גדולה והפך לשיחת היום. גר הצדק ששמע על רבינו, נסע אליו לברסלב ונפגש איתו. בשיחתו עם רבינו, סיפר לו מה הביאו לעשות מהפך בחייו: "מצאתי בספרי הדת הנוצרית, דברים הסותרים את האמונה הנוצרית בעצמה, ולאחר שחקרתי היטב הגעתי למסקנא כי רק תורת ישראל, היא התורה האמיתית ועם ישראל הוא העם הנבחר".

פרק מ"ח

וכן בשאר כל הברואים שבעולם - דומם, צומח, חי, מדבר, שכולם יש שינויים רבים לאין מספר בין כל אחד לחברו, וכן בכל אחד ואחד בעצמו יש בו שינויים רבים בפרטי פרטיות בין כל איבר ואיבר, וכיוצא בזה בעשבים ואילנות ושאר פרטי הבריאה... והכל היה מחמת רצון הבורא יתברך שמו, שרצה שזה יהיה כך וזה כך.

"והצדיק מחפש תמיד אחר אלו הרצונות, ומשיג ומוצא אותם על ידי ההתפארות שמוצא בישראל בכלל ובפרט ובפרטי פרטיות. כי כל העולם כולו לא נברא אלא בשביל ישראל - -"

לאחר מכן, כשהלך רבינו לטייל יחד עם מוהרנ"ת ושוחח עמו, תוך כדי הליכתם, הצביע על אחד העשבים ואמר לו: "ראה, עשב זה יש לו צורה כזו, ועשב זה צורה אחרת. תענוג זה גדול הוא מהתאווה הגדולה שבתאוות העולם-הזה!" (שיחות השייכות לתורת, ב' ביאור הליקוטים' שהדפיס ר' שמואל הורביץ בשנת תרצ"ה).

כומר זה לא היה גר-הצדק היחיד באותו אזור ובאותו זמן; אישה גייה ובניה התגיירו אף הם, וכמו גר-הצדק הקודם, גם הם סיפרו שהסתיירות הפנימיות בדתם, הן שהביאו אותם לבחור להצטרף לעם היהודי. "גם אנכי דיברתי עם גר אחד" כותב מוהרנ"ת, "וסיפר לי מעין הנ"ל, שמצא בספריהם היפך אמנותם. ועל פי המאמר הנ"ל, מבואר סוד העניין היטב, והבן מאד, ובימים ההם שאמר רבינו זכרוננו לברכה התורה הנ"ל, אז נתגיירו גרים הרבה מאוד בעולם" (חיי מוה"ר, ז).

ראו אז במוחש כיצד פועל רבינו על ידי תורתו דברים נשגבים ונוראים בעולם. ופעם אחת אף אמר: "מהתורה שלי יכולים לדעת עתידות". (על גר-הצדק בתורתו של רבינו, ראה בליקוטי מוה"ר"ן מאמרים: יד, נז, קמב, טו, רכת, ובהלק שני: ה, ת, עב).

בתורה הנזכרת אומר רבינו:

"כי הצדיק מבקש ומחפש תמיד לגלות הרצונות של השם יתברך. כי יש בכל דבר רצון השם יתברך...

בעקבותיהם של החסידים בדורות שעברו

תוציאני מרשת זו!

והצנע לכת עם אלקיך

במקום גדולתו של ר' אברהם, שם אתה מוצא ענוותנות. הרבה ידוע על מעלתו וגדולתו של האי חסיד נלהב; התבודדותו מחוץ ליישוב, גאונותו בנגלה ובנסתר, התעמקותו בתורות רבינו, העתקת השמועה מדור לדור, והתיישבותו יחד עם הרבה מאנ"ש בארץ הקודש במסירות נפש. אבל עוד יותר מזה לא ידוע, היות ועסק ופעל בכל עת להסתיר ולהחביא עצמו בהצנע לכת.

לא רק שלא עשה שום עסק מעצמו, אלא גם כשאחרים ביקשו לעשות לו זאת, הוא דחה בשתי ידיים. כמסופר:

היה זה באחד מלילי שבת קודש, כאשר אחד מגדולי אנ"ש התארח אצלו, וראה את עבודתו בקודש, בהכנה דרבה לקידוש על היין, אשר כל כולו היה אז אחוז שרעפים, וכך בתוך דביקותו הגדולה עמד עם הכוס בידו בהשתוקקות וגעגועים, ושהה שעה אחת בשתיקה ודממה טרם יפתח פיו בקידוש היום.

בינתיים, שח אחד הנוכחים, אשר היה מבני משפחתו והיה דברן מטבעו, ובראות האורח החשוב כי הלה הפר את הדממה, גער בו ויהס אותו בהשמעת 'שא' כדרך המשתיקים. תיכף נשתנו פניו של ר' אברהם, ושוב לא האריך יותר בהכנות, אלא מיד פתח את פיו ואמר את תיבות הקידוש מילה במילה.

במוצאי שבת בעומדם בקלויז, אחרי שהציבור עזב את המקום, קרא ר' אברהם לאותו אורח לפינה, ואמר לו: למה אתה עושה אותי 'מפורסם'? אתה רוצה לעקרני מן העולם? ויש אומרים שאף הוסיף ואמר לו: מה אתה חושב, אתה תעשה אותי למפורסם, ובתמורה גם אני אעשה לך כך?...

גם בזקנותו, כאשר ר' יעקב מלמד שהיה צעיר לימים, ניסה לעזור לו ללבוש את מעילו, ראה בכך איזושהי הנהגה של כבוד וגאווה, והתחנן אליו שיעזוב אותו לנפשו, ויתן לו ללבוש לבדו, באומרו: מה אתה רוצה? להחשיבני לרבי ומפורסם?

מענין לענין מסופר עליו, כי בהיותו בפולין ביקר אצל הרב הגאון בעל התכלת מראדזין ז"ל, ויחדיו דנו וביררו לאשורו את כל סוגיית התכלת, כשהרב מתפעל מעוצם גאונותו ובקיאיותו המופלאה. בצאתו אמר הרבי מראדזין לאנשיו על רבי אברהם כי אין זה 'כבוד התורה' שגאון נפלא כמותו ילך במלבושי הדיוט פשוטים, וציוה עליהם לתפור לו בגד של משי כדרך הרבנים וגדולי הדור. כאשר נודע הדבר לר' אברהם עזב את העיר, ללא שום הודעה מוקדמת... כל כך ברח מן הפרסום כבורח מפני האש.

ר' אברהם ב"ר נחמן הלוי חזן ז"ל

המכונה ר' אברהם ר' נחמן'ס, בנו ותלמידו של ר' נחמן מטולטשין שהיה תלמידו המובהק של ר' נתן. עבד את ה' במסירות נפש, הלך הרבה בדרך יחידי מחוץ ליישוב, וכתב ביאורים על ספרי רבינו הק' ונפשו קשורה בנפשו.

בשנת תרנ"ד עלה והעלה עמו כמה מאנ"ש להשתקע ולגור בארץ הקודש, והסמיך ע"ז את הפסוק 'ודור רביעי יושבו הנה', היינו דור רביעי מרבינו הקודש זיע"א, ובה הציל את חיי גופם ונשמתם.

לעשות. כל יום, לפני שחרית, אחרי שחרית, בצהריים, בערב, ובליילה עד 23:59 שעת כיבוי המחשבים, הייתי יושב ומשוטט בעולמות של תהוה ובוהו, הבל וריק, כמה שניסיתי להגביל את עצמי לא הצלחתי כלום. המחשב היה חזק ממני.

ב"ה, אני חסיד ברסלב ומשתדל להתבודד בכל יום, ואני מכיר את התורה שרבינו אמר על התבודדות בליקוטי מוהר"ן קמא נ"ב, שם כותב רבינו בכזו מין פשיטות על מעלתה של עבודת ההתבודדות: "בתחילה ירבה בתפלות ושיחות בהתבודדות בליילה בדרך יחידי כנ"ל, עד שיזכה לבטל זה הדבר, והיינו לבטל מדה ותאוה, ואחר כך ירבה עוד בהתבודדות, עד שיבטל מדה ותאוה אחרת. וכן ינהג זמן רב בהתבודדות, עד שיבטל הכל. ואחר כך עדיין נשאר ממנו איזה דבר וכו', ואחר כך מבטלין גם זה, עד שלא נשאר ממנו כלום!"

ובכן, חזיקתי את אמונתי בכח התפילה והתחלתי להתפלל על העניין של המחשב. על אף שנדמה היה בעיניי שאני מטפס על קיר חלק, המשכתי בתפילות עוד יום ועוד יום. עד שלפתע התנוצץ במוחי רעיון להגביל את עצמי עם גדר ש'מהיום אני נכנס לחדר מחשבים רק פעמיים ביום'. מה שפעם חשבתי שהוא דבר בלתי אפשרי בשום פנים אופן.

כשאני מסתכל על המצב שהייתי בו, אני לא מבין מהיכן היה לי את הכח לקבל זאת על עצמי, ויתרה מזו: איך היה לי את הכח לעמוד בזה. אני בטוח שזה רק בזכות העצה הנוראה של 'התבודדות - הניעור בליילה', כך גם בכוח הצדיק שגילה אותה, שהוא אשר מחייה וממשיך את העצה בכל רגע מחדש ממש.

לאט לאט התחלתי להתנקות מהזהומא של המחשב, על ידי גדר נוסף שעשיתי לעצמי בכל פעם, עד שלאחר תקופה לא קצרה, מצאתי את עצמי לאחר שבועיים תמימים שבהם לא דרכתני כלל בחדר מחשבים.

יצאתי ל'פעלד', הרמתי את הידיים לשמים ואמרתי בהתרגשות: טאטע! אני כל כך מודה לך על הרגע הזה! אני כל כך מתרגש להיות נקי מהסירוף הזה! אחר כך התפללתי: ריבונו של עולם, תעזור לי להמשיך ולהישמר מכך תמיד!

בהמשך, פגשתי יהודי שהתרגש מאד מהסיפור שלי, הוא שוחח איתי במשך שלוש שעות, וכאב את הנגע שהתפשט גם במקומות הכי שמורים. יחדיו החלטנו להקים חבורה של חברים, חסידי ברסלב, שנחזק יחד אחד את השני בעניין. והחבורה הראשונה עומדת להתקיים בעוד שעה וחצי...

השבוע ביום שני, התקשר אלי העורך של 'לבבי', וביקש ממני לשלוח לו בדחיפות את הסיפור. 'כבר כמה שבועות שהסיפור מגיע ברגע האחרון, וכל העניין מתעכב', טען בפניי.

אומר את האמת; למצוא סיפור טוב, זה לא עניין של מה בכך. בפרט כאשר מדובר בעניינו של הרבי שאז יש מניעות מיוחדות. מי מדבר בכלל על מעשיות העוסקות בגודל כוח הצדיק, שמגלות את האור בעולם. לאחר שסיימתי את השיחה, החלטתי שאני חייב לעשות משהו בנידון. הרמתי את העיניים לשמים וביקשתי מה' שיעזור לי. מיד לאחר מכן יצאתי אל הכולל של חסידי ברסלב שבאזור מגורי. בהיכנסי פנימה פגשתי בחבר טוב שהפנה אותי לאברך שישב שם: 'יש לו סיפור מיוחד', הביטח. אני הקשבתי וכתבתיו, והרי הסיפור לפניכם:

אני אברך רגיל, יושב ולומד בכולל ואין לי שייכות מיוחדת עם עסקי העולם יותר מדי. לפי כמה שנים, בתקופת הקורונה, היו רוב משרדי הרשויות בארץ ישראל סגורים ולא יכולתי לקבל מסמך מסוים שהיתי צריך בדחיפות.

קרוב משפחה שלי ששמע את הבעיה שלי, צחק: 'לך לחדר מחשבים, שם תוכל לקבל את המסמך הזה תוך חמש דקות'. עניתי לו בתמימות שאין לי בכלל מושג מה זה מחשב, אף פעם לא נגעתי בזה... אך הוא ברוב חסרו ירד איתי לחדר מחשבים קרוב, שלשל חמש שקל לקופה, ושם התחילה ההיכרות הראשונה שלי עם השיגעון הזה שנקרא 'אינטרנט'.

חשוב לי להדגיש: מעולם לא נכשלתי בשום דבר שאסור ע"פ ההלכה, חלילה. אבל מיום ליום מצאתי את עצמי נכנס עוד ועוד לאותו חדר, שהיום אני קורא לו 'חדר מכשפים', או לפחות 'חדר אינטרנט' (מה שאמת אמת...). עד שהרגשתי שאני פשוט 'מחובר לרשת' מבלי יכולת להתנתק.

היה לי קשה לראות את עצמי רודף אחרי ההבל, כמו ילד קטן בלי מעצורים, אבל לא היה לי הרבה מה

לב הפרשה

וישב יעקב בארץ מגורי אביו (לו, א)

"ואיתא במדרש 'מגורי אביו' שהיה מגייר גרים כמו אבותיו, כמו 'מגוייר' אביו, וזה שאמרו רבותינו ז"ל 'ביקש יעקב לישב בשלוח מיד קפץ עליו רוגזו של יוסף', היינו מחמת שיעקב היה מגייר גרים, בחינת 'מגורי אביו', על ידי זה לא היה יכול לישב בשלוח, כדי שיהיו הגרים באמת, ואם יהיה לו שלוח לא יוכל לעשות גרים, כי אין מקבלין גרים לימות המשיח" (ליקוטי מוהר"ן, רכח).

רק כשעוברים על האדם מעברים וקשיים, בבחינת 'רוגזו של יוסף', רק אז יכול הוא להתקרב ולקרב אחרים להשם יתברך.

והכח לסבול את המעברים והרוגז, הוא על ידי כוחו של יוסף בעצמו. וכמו שפירש רש"י 'ניצוץ אחד יוצא מיוסף ושורף ומכלה את כולם', כי יוסף הוא בחינת הצדיק האמת שיכול לשמח את לב כל אחד מישראל ולהפוך היגון ואנחה לשמחה, שעל ידי זה מלהיב את לב ישראל לה' יתברך, כי הצדיק הוא איש אשר רוח בו שמנשב העפרוריות והעצבות מלב איש הישראלי כדי שיוכל להמשיך לעבוד את ה' בהתלהבות כראוי, בלי להתניח לכל המעברים והרוגז 'הקופץ' עליו בכל פעם (ע"פ ליקוטי הלכות, הרה"ה, נ, לב).

מדוע מוכרח כל כך "ליישב דעתו"?

מהו הצורך ביישוב הדעת? באיזה סוג של צורת חיים הוזהיר רביה"ק להתבודד, המליץ לצאת מחוץ ליישוב?

שאלה: רביה"ק מרבה לעורר על הצורך ב"יישוב הדעת", וחלק גדול ועיקרי מאד בעבודת ההתבודדות הוא ליישב דעתו. והנה המושג 'יישוב הדעת' מושר בפי כל העולם, וכל אחד לוקחו לאן שהוא רוצה; חלקם גם לשקוע באמצעותו בהבלי העולם הזה 'כדי שיהיה לך ישוב דעת'... ובכן אבקש, אם אפשר לברר מה זה בכלל "יישוב הדעת", ולאיזה סוג ישוב הדעת נצרכת לזה ההתבודדות דייקא?

תשובה: הנה דברי רביה"ק ברור מללו, והיטיב להגדיר מה זה 'יישוב הדעת', וזלה"ק: "מה שהעולם רחוקים מהשם יתברך ואינם מתקרבים אליו יתברך, הוא רק מחמת שאין להם ישוב הדעת, ואינם מיישבין עצמן. והעיקר להשתדל ליישב עצמו היטב, מה התכלית מכל התאוות ומכל ענייני העולם הזה, הן תאוות הנכנסות לגוף, הן תאוות שחוץ לגוף, כגון כבוד, ואז בוודאי ישוב אל ה'" (לקו"מ תניינא, י).

הרי לנו שעיקר היישוב הדעת הנצרכת לנו, היא ליישב את עצמו על אודות התכלית הנצחית.

והנה, למען בנין עד היכן נחוצה לנו בימינו 'יישוב הדעת' זה - הבה ונתבונן כיצד היו נראים החיים הרגילים לפני 230 שנה באותם ערים שקטים ושננים שבהם גרו אנשי שלומינו תלמידי רביה"ק אשר אותם ציוה והזהיר מאד בכל מיני הזדמנויות (ראה שיחות הר"ן, מז, סח, קפה ועוד) להיות רגיל להתבודד בינו לבין קונו, ועדיף יותר שיהיה בשעות הלילה - "בעת שהעולם פנוי מטרדת העולם הזה. כי ביום, על ידי שרודפין העולם אחר העולם הזה, הוא מבטל ומבלבל את האדם מלהתדבק ולהיכלל בהש"ת. ואפילו אם הוא בעצמו אינו טרוד, אף על פי כן מאחר שהעולם טרודים אז, ורודפים אז אחר הבלי העולם הזה, על ידי זה קשה אז לבא לידי ביטול" (ליקוטי מוהר"ן, נב). וכמו כן עדיף יותר שההתבודדות תהיה במקום מיוחד - "דהיינו חוץ מהעיר בדרך יחיד, במקום שאין הולכים שם בני אדם. כי במקום שהולכים שם בני אדם ביום, הרודפים אחר העולם הזה, אף על פי שכעת אינם הולכים שם, הוא מבלבל גם כן ההתבודדות" (שם).

והנה הבה ונחשוב:

הדיבורים הקדושים הללו נאמרו בשעתם לאנשים שעל כל פנים הרבה מהם היו גרים בכפרים ועירות, שכל תושביהם יחד לא עברו את המאה איש, וגרו אז איש איש בחצרו וגינת ביתו. וצריך לעצמך צורת חיים של 'העיריה של פעם', שרחובותיהם בוודאי היו שקטות ושננות מבלי רעש וגעש האוטובוסים והמכוניות האצים והרצים לכל עבר. כמו כן, כל אחד היה חי את מה שקורה בעיריתו שלו, ולא היה נושם וחי את כל מה שקורה ברחבי תבל ומלואו.

וגם במציאות שקטה ושלווה שכזו, הוצרך רביה"ק להזהיר ולעורר להתבודד ולצאת מחוץ ליישוב כדי ליישב את הדעת. ומעתה, הגע עצמך כמה אלפי אלפים של ק"ו בימינו אנו, אשר הרחוב סואן ורועש וגועש, ולא רק הרחוב, אלא גם כאשר נכנס האדם לבתי כנסיות ובתי מדרשות, מצייפים את מוחו בעשרות, אם לא מאות, מודעות צבעוניות על כל מיני דברים חשובים ונצרכים... ועל זה הדרך תיבות הדואר שהולכים ומתמלאים בכל ששת ימי המעשה עם כל מיני שבועונים עבי כרס, שכולם כאחד ברצון אחד 'לשנות לך את החיים'... ומי מדבר על חיי הפלאונים / מיילים / צינתוקים, וכו' וכו', והרשימה ארוכה מאד... ולהבדיל בין חול לקודש, הרי המציאות כהיום שגם החיים הרחוניים, חיי הקהילה היהודית, מוצפת גם היא במדיע ושטיפת מה; תמונות צבעוניות מרעישות, ועדכונים שוטפים מהנעשה והנשמע בחצרות קדשנו, שדוחפים לנו מה / ועל מה / ואיך לחשוב...

כלל הדברים: אנחנו חיים היום ב'מכונת כביסה' כוללת ועולמית, שכולם יחד 'חייבים' לדעת מכולם, עד שאיבדנו את צורת החיים של האדם הפשוט, ואם כך הם [מקצתם של פני] הדברים, מה נאמר ומה נדבר! מתי וכיצד נתודע אפוא לעצם קיומנו, עוד טרם נחשוב על מטרותיה? הבה ונציל את עצמינו ונקפוץ לסירת ההצלחה, סירת ההתבודדות, בטרם חלילה נטבע ביוון מצולת ההבלים.

ונסיים בדבריו הקדושים של רביה"ק: "צריך לזה זכיה גדולה שיזכה ליישב עצמו שעה אחת ביום, ושיהיה לו חרטה על מה שצריכין להתחרט, כי לאו כל אחד זוכה ליישב הדעת איזה שעה ביום, כי היסם הולך וחולף ועובר אצלו ואין לו פנאי ליישב עצמו אפילו פעם אחת כל ימי חייו. על כן צריכין להתגבר לראות לייחד לו פנאי, ליישב עצמו היטב על כל מעשיו אשר הוא עושה בעולם, אם כך ראוי לו לבלות ימיו במעשים כאלו. ומחמת שאין האדם מיישב עצמו ואין לו דעת, ואפילו אם יש לו לפעמים איזה ישוב הדעת, אין הדעת המיושב מאריך זמן אצלו ותיכף ומיד חולף ועובר הדעת ממנו, וגם אותו המעט הדעת שיש לו אינו חזק ותקיף אצלו, מחמת זה אין מבינים שטות העולם הזה. אבל אם היה להאדם שכל מיושב חזק ותקיף, היה מבין שהכל שטות והבל" (שיחות הר"ן, מז).

הילולא דצדיקא

בליל שישי האחרון, הגיעו המונים לפקוד את ציונו של רבי יהודה הנשיא מסדר המשיניות הטמון בציפורי, לרגל ההילולא ביום ט"ו בכסלו.

בהיכל הציון הקדוש מתנהלים במשך כל ימות השנה כמה וכמה כוללים על ידי מוסדות ברסלב ב'הר יונה' הסמוכה, בהם לומדים אברכי אנ"ש המתגוררים בהר יונה.

כמו כן ההכנות המרובות שנערכו לקליטת המוני המשתתפים, וכן מהלך ההילולא נוהל על ידי מוסדות ברסלב בהר יונה, לרווחת ההמונים.

ימי חנוכה הם ימי הודאה!

במהלך ימי החנוכה, ובפרט ביום 'זאת חנוכה' בה מתאספים כלל חסידי ברסלב בכל אתר ואתר, צפויים להתקיים 'מעמדי הודאה' המוניים, להודות ולהלל על גודל הזכיה להשתתף בקיבוץ הקדוש באומן בר"ה בשמחה ובטוב לבב ללא שום מקרים רעים ח"ו.

יש לעקוב אחר הפרסומים בבתי הכנסיות.

כמו כן בבית מדרשינו 'אור הנחל' בבי"ש פורסם על 'סעודת הודאה' בליל ראשון חנוכה, שנקבע בסיומן 'לשמוח' על משקל ההשתדלות הרבה בתפילה ותחנונים שנערך לפני ראש השנה בסיומן 'לפתוח'.

כלל תושבי בי"ש מוזמנים.

מהנעשה והנשמע

שבת למתקרבים: בביהמ"ד 'נועם השם' בעיה"ק ירושלים, התקיימה סעודה ליל שבת וסעודה שנישית לבחורים יושבי חו"ל הכומדים בארה"ק, יחד עם הרה"ח שמעון אכל' ברוין שליט"א.

הציון הקדוש: בעקבות הפסקות החשמל התכופות עקב המלחמה באוקראינה, הובאו לציון התכופות גנרטור מוצמתיים וכן מערכת חימום איכותית, לרווחת פוקדי הציון הקדוש, בפרט בימות החורף הקרים וכקראת שבת חנוכה.

ישיבת ברסלב בני ברק: הרה"ח רבי נתן ליברמנט שליט"א הגיע לביקור בישיבה, במהלכה נשא דברי חזקו.

סוכל הצות ביתר: נערכה סעודת היכולא לרגל היכולת הבת עין הרה"ק ר' אברהם דוב מאורטש זיע"א.

נקודת הסב

והנה בשבת זה שעבר דברתי הרבה בענין ימי חנוכה הם ימי הודאה, שצריך האדם להמשיך דרך זה להודות ולהלל לשמו הגדול ותברך תמיד, אפילו בתוך מעוֹף צניקה וצרה רחמנא לצלן, גם אז יודה לשמו הגדול ותברך על גדל החסדים שעשה עמו עד הנה. ועל כל התרחבות הגדולות שמוציא בתוך הצרה עצמה בבחינת 'בצר הרחבת לי', ועל ידי זה דיקא, שגם בעת הצרה יביא תודה על העבר, על ידי זה יוכל לצעק על להבא.

(עלים לתרופה, מכתב קבר)

זכות הפצה השבוע נתנדב
ע"י הרה"ח אברהם מנחם קנאפפלער שליט"א
זכות ההפצה תעמוד לו
להתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות

לתרומות
הנצחיות
בכרטיס אשראי:
בא"י בנדריים פלוס
גיליון לבבי

טלפון בא"י: 02-5021316 • בארה"ב: 845.584.1011
אימייל: levuvy148@gmail.com
להערות, לתרומות והנצחות או להפצת הגיליון באזור מגוריך, נא להשאיר הודעה במערכת לקבלת העלון מדי שבוע ניתן לשלוח אימייל למערכת

שיעורים ושיחות בעבודת ה'
מערכת ברסלב
נייטם, שיעורים, נענונים, סיטורי התמדות ועוד
ארז"ב 02.5.808.321
ארז"ק 0330.390.0487
ארז"ק 079.704.0073
ארז"ק 0330.350.3064
קול משיב לשואל
קול איחוד ברסלב לשוה"ק 09-7721111